

CONCORDIA

JAARVERSLAG

Foto: Annina Romita

Technologie, Innovatie en Creativiteit.

De kernwoorden voor Enschede én Concordia. In 2021 zijn we doorgegaan met innoveren. Livestreams van voorstellingen, virtuele rondleidingen door de expo's, een webshop en de online filmclub. Creativiteit jagen we aan door makers te stimuleren. Met open calls voor de zomerprogrammering en Theater on Tour bijvoorbeeld.

De komende drie jaar ondersteunen we de maker van de toekomst. Het gaat daarbij om cross-mediale producties die een sterke technologische, innovatieve en creatieve component hebben. Ik kijk er naar uit, na 1 maart vanaf de zijlijn. Ik weet zeker dat mijn opvolger en het team van Concordia nog mooiere dingen gaat laten zien in 2022 en verder.

Van meewerkend voorman,
Willem Jaap

Foto voorkant: Arianne Doornbos

IN MEMORIAM

Cor Budding

Altijd goedgemutst en in voor een grapje
Je stond voor iedereen klaar
Jouw motto was "kump veur mekaar"
Cor, bedankt, we gaan je missen

Woord van de Raad van Toezicht

Concordia heeft de Raad van Toezicht in 2021 weer verrast met een, zo lijkt het, onuitputtelijke creativiteit en positiviteit! Alle medewerkers en ook de vrijwilligers hebben zich van hun beste kant laten zien in een jaar dat gedomineerd werd door voortdurend inspelen op de actualiteit van regelgeving in het kader van corona-maatregelen. Wij hebben gezien dat een creatieve organisatie als Concordia in staat is om ook in zo'n jaar juist voorop te lopen in het zich aanpassen aan de omgeving en daarin alles te doen om het doel toch te bereiken: kunst bereikbaar maken voor iedereen.

Voor de open houding en drive om samenwerkingen tot stand te brengen maakt Concordia een stevige partner in het Twentse cultuurlandschap. Samenwerkingen met andere kunst- en cultuurorganisaties, gemeenten en onderwijsinstellingen verbreden en verdiepen de mogelijkheden van kunst en cultuurbeleving.

De Raad van Toezicht is trots op de ontwikkeling die Concordia heeft laten zien en ziet uit naar een nieuw jaar met nieuwe uitdagingen. Hierbij is de wisseling van bestuurder een belangrijke verandering in 2022. Wij bedanken Willem Jaap voor al het goede werk dat hij voor Concordia heeft gedaan en wensen hem alle goeds toe in de toekomst. Daarbij hebben wij veel vertrouwen in de organisatie die Concordia nu is en zijn wij blij met de nieuwe bestuurder Roswyde Brugman, die het stokje van Willem Jaap per 1 maart 2022 gaat overnemen.

Hanneke Kloppe,
Voorzitter Raad van Toezicht
Concordia

FINANCIËN Financieel heeft ook Concordia de effecten van de lockdowns flink gemerkt. Eigen inkomsten uit recettes, de winkel en verhuringen waren in 2021 ongeveer de helft lager dan voor corona, terwijl de meeste kosten wel doorlopen. Gelukkig zijn de compensatiemaatregelen vanuit de overheid afdoende om verliezen af te dekken. Ook danken we iedereen die ons is blijven steunen als Vriend, Stoel-leaser, Aandeelhouder of via andere donaties. Het stelde ons in staat om actief te blijven, zelfs terwijl we weinig of geen publiek in onze gebouwen mochten ontvangen. Via (live) streams van voorstellingen en programma's rond film en beeldende kunst konden we ons publiek het hele jaar cultuur blijven bieden. En zo konden we ook tijdens lockdowns kunstenaars, artiesten en zzp'ers een plek bieden en ze daarvoor betalen. Dank aan iedereen die daaraan heeft bijgedragen!

HOOGTEPUNTEN

EXPOSITIE

drip,

Fotos: Annelous van Toor

van **PETRA BOONSTRA**
programmeur *Beeldende kunst*

1 ES FÜHT SICH SO AN...

dat er een waslijst is met dingen über die wir sprechen müssen maar veel te weinig tijd. Dit was de expositie van drie krachtige, vrouwelijke kunstenaars Hilde Onis, Lotte Reimann en Nastia Cistakova. Een product, voortgekomen uit corona. De vrouwen hebben de stilstand in de tijd, de eenzaamheid en veranderingen in de dagelijks flow gebruikt om zichzelf de overstijgen en anders naar de wereld te kijken. Met humor, sarcasme en een sterk poëtisch beeld. En door zichzelf, elkaar en de bezoekers van de expositie vragen te stellen. Waarom doen mensen wat ze doen?

KUNST EN CULTUUR IN HET SOCIALE DOMEIN

Ook dit jaar is doorlopend samengewerkt met welzijnsorganisatie Alifa aan activiteiten op maat. Zo was er yogales tussen de kunstwerken en organiseerden we een belactie op straat in de **Week van de Eenzaamheid**. In het najaar gingen moeders, dochters en jongeren onder leiding van kunstenaars zelf kunst maken voor de expositie **De Maand van Alifa**. De hele maand november waren hun collages, tekeningen, foto's en kunst gemaakt van afval in de expositieruimte boven aan de Langestraat 56 te bewonderen.

2 KOPPELKUNST

In de serie Koppelkunst tekenen kunstenaars de verhalen op van de inwoners van Enschede. Dit jaar werd de aftrap gegeven door kunstenaarsduo Beeldbouw: Mark van Loon en Jet Broekstra. We hebben ze gekoppeld aan het team van skatepark De Fabriek. Gezamenlijke passies kwamen al snel aan de oppervlakte: werken met hout en fotografie. In Concordia hebben ze dan ook samen gewerkt aan een installatie met veel hout en foto's. Prachtig om deze jonge creatievelingen en hun achterban in onze expositieruimte te zien werken, leren en presenteren!

3 VIRTUEEL-/OOS

We hebben dit jaar veel geëxperimenteerd met on- en offline exposities, het streamen van openingen, artist talks, virtuele rondleidingen en het exposeren van het werk van jonge, eigenwijze kunstenaars. Zo eigenwijs zelfs dat ze zonder hulp en soms zelfs zonder aankondiging, de meest verrassende expo's opbouwden in onze torenkamer, afgestemd op de vorm en sfeer van de ruimte. Dat blijven we in 2022 zeker doen!

voor jongeren: **#hardgaano53**. Samen met Alifa en Sportaal bouwden we aan een programma om jongeren te ondersteunen in de lastige coronatijd. In samenwerking met culturele instellingen, kunst-docenten en kunstenaars organiseerden we creatieve workshops, muzikale sportieve wandelingen, online themashows en meet & greets met rolmodellen en creatieven uit de stad.

In het najaar van 2021 lag de focus op een programma op VO-scholen en cultureel aanbod voor studenten. Op dit moment werken we met de partners en de VO-scholen aan een vervolgplan voor 1,5 jaar.

Met Avelijn werkten we tijdens de **Stadsherberg aan Huis** aan een dagbestedingsatelier waarin creatieve kerstpakketten zijn ontwikkeld en heerlijke koekjes werden gebakken.

In de **SoCu werkgroep** versterken culturele- en welzijnsinstellingen uit Enschede elkaars projecten. Wij sloten aan en werken samen op het gebied van diversiteit, inclusie en eenzaamheid. In 2022 gaan we hier uiteraard mee door!

In het voorjaar van 2021 gingen we – met coronagelden van de Gemeente Enschede – van start met het actieprogramma

LICHT-PUNTEN

van **MARK DRENTH**
filmprogrammeur

Martin Koolhoven

1 CINEVILLE: ONBEPERKT FILMS KIJKEN

Sinds deze zomer is het mogelijk om zoveel films bij ons te kijken als je maar wilt. Of kunt. Voor € 21,- per maand en voor jongeren t/m 29 jaar zelfs maar € 17,50 per maand is er de Cineville-pas. Die is niet alleen geldig bij Concordia, maar bij 50 filmtheaters in heel Nederland. Het mooiste daarvan is dat de echte film liefhebbers worden beloond en dat de pas mensen aanmoedigt om meer te gaan bekijken dan alleen de bekende films.

2 KOOLHOVEN'S KEUZE

Sinds september komt filmregisseur Martin Koolhoven elke drie maanden een bevoegen filmcollege geven over zijn eigen favoriete regisseurs, acteurs of actrices. Martin, maker van Oorlogswinter en Brimstone, is de meest gepassioneerde filmdocent en -liefhebber die je je maar kunt voorstellen. Hij laat filmfragmenten zien en begeleidt ze live van commentaar. Vervolgens leidt hij zelf de hoofdfilm van zijn keuze in en kijkt de film mee. De eerste twee edities gingen over Clint Eastwood en de Mexican Border. In 2022 zetten we de reeks voort!

3 PHILOFILMS

Philofilm is een programma in samenwerking met Ideefiks, de filosofie-studievereniging van de Universiteit Twente. Elke eerste maandag van de maand vertonen we een (klassieke) film, die is geselecteerd door een filosoof van de UT. De film wordt kort ingeleid en uitgebreid nabesproken. Afgelopen najaar kwam dat prachtig samen met het grote Charlie Chaplin-retrospectief: Nolen Gertz besprak Modern Times, zijn favoriete film aller tijden.

CREATIEVE BROEDPLAATSEN TWENTE REGELING

Aanjager Collin Vaneker: "Op 1 juni is de tweede tranche geopend met 50 aanvragen uit de hele regio. In augustus werd bekend welke 9 projecten een bijdrage hebben gekregen. In totaal worden op dit moment 19 initiatieven in Twente ondersteund, verdeeld over

3 TYPEN BROEDPLAATSEN:

- 1 NIEUW CULTUREEL PROGRAMMA,
- 2 PROJECTEN MET INNOVATIEF KARAKTER en
- 3 BROEDPLAATSEN VAN ONDEROP."

Op www.creatievbredplaatsentwente.nl is alle informatie over de regeling en de ondersteunde broedplaatsen te vinden.

Sickhouse
Foto: Anebelle Bunt

THEATER *Klappers*

RAKE LIVESTREAM

"Genevieve Murphy zorgde er met haar livestream voor dat ik juist blij was dat ik de voorstelling vanuit huis keek en niet vanuit de zaal. Omdat ze werkte met een binaural microfoon (een soort 3D geluid) leek het alsof ze mijn hoofd aan het besturen was vanuit onze Bonbonnière. Een totaal nieuwe ervaring."

van
**ELLEN
PETERS**
THEATERPROGRAMMEUR

OPEN CALL TOT#5

Met collega Iris Binnenmars is een open call uitgezet waarbij theatermakers zich in konden schrijven om een locatievoorstelling rondom Enschede te maken. We gaven ze naast budget en begeleiding ook een plek op ons festival: Theater on Tour. Ik vergeet het moment dat we samen de aanmeldingen bekeken nooit meer. Wat waren we blij met zulke goede en enthousiaste makers!

Foto boven: Bas de Brouwer, links: Cyril Wermers

TUKKERS BRENGEN TWENTSE SAGEN

In de zomer van 2021 hebben we 2x3 locatievoorstellingen gespeeld bij een pannenkoekenboerderij, in een weiland en op een landgoed. Twentse sagen werden verteld door middel van verhalen en muziek. Alle voorstellingen waren nagenoeg uitverkocht. We mogen als grootste stad in Twente best trots zijn op onze oale grond.

MAGISCHE MUSEUMNACHT

Weet je nog dat Rose tegen Jack zei: 'I'll never let go' en dat tóch deed? En dat de T-rex uit Jurassic Park ontsnapte en die kinderen niets snapten van je stilhouden? Tijdens de Museumnacht verliepen die scènes soms heel anders! Onder leiding van de Twentse Kunst Alliantie en de Theatremakerij speelden bezoekers de scènes na en konden zij het verloop van de handeling bepalen.

Foto boven: Annabel Jeuring, links: Koen Bakema

Filmscènes naspelen
uit Jurassic Park

Cross-TIC

TECHNOLOGY,
INNOVATION AND
CULTURE

TWENTSE
KERNPARTNERS

meerjarig ondersteund
door de **PROVINCIE
OVERIJSSSEL**

FAVORIETEN
VAN
Liesbeth Kom
PROGRAMMEUR

PLUS PROGRAMMA'S

HET MONSTERPROJECT

Studenten van Cibap, vakschool voor verbeelding uit Zwolle, gingen aan de slag met de monstertekeningen van leerlingen van De Windroos in Enschede. Op 16 juni opende de expositie "De maffe monsterbende". Tijdens de feestelijke opening zagen de kinderen hun kunstwerken terug in de kunst en ontwerpen van de studenten.

ZOMERFILMS MET WORKSHOPS

In de zomervakantie hebben we wekelijks een kinderfilm vertoond en daar een workshop bij verzorgd. In samenwerking met Stichting Leergeld konden kinderen die anders niet of nauwelijks in de gelegenheid zijn om een bioscoop of filmhuis te bezoeken nu ook meedoen.

Trots zijn we op het gloednieuwe samenwerkingsprogramma Cross-TIC, gestart in het najaar 2021 vanuit de cultuurregio Twente. Doel is **TALENTONTWIKKELING** en begeleiding van de professionele makers van de toekomst. Zij werken aan cross-mediale producties met een sterke technologische, innovatieve en creatieve component.

Met **OPEN CALLS** nodigen we hen uit voor deelname aan uiteenlopende trajecten op maat, van kortlopend onderzoek tot een jaar fulltime aan de slag. Negen Twentse kernpartners werken samen om dit doel te bereiken: Bibliotheek Almelo & Theater Hof 88, Kunsten op Straat, Oyfo, PLANETART, Schouwburg Hengelo, Theater Sonnevank, Stichting Oldenzaalse Musea en Tetem, met Concordia als penvoerder. We werken samen vanuit de wens om de **CROSS-MEDIALE PRODUCTIEPRAKTIJK** te laten uitgroeien tot een belangrijke pijler van de Twentse culturele identiteit.

Cross-TIC is één van de drie initiatieven die op voordracht van de stedelijke cultuurregio meerjarig worden ondersteund door de Provincie Overijssel, in het kader van de regeling Versterking maaklimaat kunst en cultuur Overijssel 2021-2024.

MOVIES THAT MATTER ON TOUR

Onder de noemer Movies that Matter on Tour vertonen we elke derde maandag van de maand een film over een actueel maatschappelijk onderwerp, met een inleiding of nabespreking. De reeks is een samenwerking tussen Concordia, het filmfestival Movies that Matter en maatschappelijke organisaties in Twente. Persoonlijke favoriet was Antigone, een moderne bewerking van de Griekse tragedie. Een aangrijpend verhaal over een vluchteling die alles doet voor haar familie. Een bijzonder verhaal en prachtig geacteerd. Zo'n film waar je echt even van moet bijkomen.

Movies that matter
in de Bonbonnière
Foto: Liesbeth Kom

EDUCATIE BIJ CONCORDIA

In 2021 hebben 512 leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs, een film en een theatervoorstelling bezocht of online bekeken.

De leerlijn De Filmfabriek voor het basisonderwijs is afgerond en wordt aangeboden in het Cultuurmenu en ook landelijk. De leerlijn Beeldbastards voor het VMBO wordt op dit moment getest op De Stedelijke Mavo in Enschede en het Erasmus in Almelo. Als deze leerlijn straks klaar is, heeft Concordia een doorlopende leerlijn film voor leerlingen van 4 tot 16 jaar, waarin het maken van film en alle daarbij behorende facetten aan bod komen. Met deze leerlijn streven we er niet alleen naar om kinderen kennis te laten maken met film maar stimuleren we ze ook deze nieuwe kennis in te zetten bij andere vakken. Ze leggen hun werk vast op film en leren het goed te presenteren, in bijvoorbeeld een vlog of een documentaire.

Er is veel aandacht voor inclusie en diversiteit in kunsteducatie. In de regenboogweek werd samen met De Stedelijke Mavo een aantal activiteiten ontwikkeld waarin het draait om het zien van de ander. Verschillen, overeenkomsten, gedrag, waarden, gelijke kansen en vooroordelen komen aan bod.

Het komende jaar willen we meer multidisciplinair aanbod creëren, waarin film, expo en theater samenkomen, met name voor het voortgezet onderwijs. Bijvoorbeeld via het Wetenschap, Techniek & Duurzaamheidsmenu waarin leerlingen kennismaken met het medium film. Hierin werken we samen met o.a. Cinekid, Nederlandse Reisopera en de Theatremakerij.

CULTUUREDUCATIE ENSCHEDE

Concordia is penvoerder van het project Cultuureducatie met Kwaliteit. Emma Bouman: "Onze doelstelling is om alle 13.500 leerlingen van alle 70 Enschedese basisscholen kwalitatief goed cultuuronderwijs te bieden. In februari 2021 is het projectplan voor Cmk 3 gehonoreerd door het FCP, wat betekent dat de stedelijke samenwerking de komende vier jaar wordt voortgezet!

CULTURACADEMIE TWENTE

In het najaar van 2021 is de Cultuuracademie Twente gelanceerd. Hierin presenteren we het professionaliseringsaanbod voor aanbieders en uitvoerders van cultuureducatie, onderwijs-professionals en studenten aan kunstvakopleidingen. Cultuuracademie Twente heeft de ambitie om regionaal breed de verzamelplek te zijn voor culturele instellingen als het gaat om kennisdeling, netwerkvorming en innovatie en onderzoek.

www.cultuuracademietwente.nl

ONDERWIJS MENU'S

HET CULTUURMENU

Het online Cultuurmenu is onderdeel van Cultuureducatie Enschede en biedt een compleet overzicht voor scholen van het kunst- en cultuuraanbod van aanbieders uit Enschede. Zowel de culturele instellingen als kunstenaars en educatiemakers. Dit jaar hebben acht leerkrachten de cursus voor interne cultuur coördinator gevolgd (ICC'er). Zij zorgen ervoor dat hun team werkt met een cultuurbeleidsplan, waardoor kunst- en cultuureducatie een verankerde plek in het curriculum van de school krijgt.

HET W&T EN DUURZAAMHEIDSMENU

Het W&T/D menu biedt scholen toegang tot inspirerend en hoogwaardig onderwijsaanbod op het gebied van Wetenschap, Technologie & Duurzaamheid in de regio. Sinds maart 2021 is Tim Post de nieuwe coördinator van het menu. Naast de doorontwikkeling wil hij het Technologie Platform Enschede (TPE) gaan realiseren, om onderwijs, aanbieders, bedrijven en overheid actiever te laten samenwerken om iedere leerling in Enschede duurzaam en hoogwaardig W&T/D-onderwijs te bieden. Daarvoor is een nieuw programma in ons beheer: Kids4Twente. Kids4Twente programmeert voor scholen jaarlijks het aanbod uit het menu in de vorm van kortlopende schoolontwikkeltrajecten.

TWENTSE CULTUURVERBINDING

VAN HAAG TOT WAL FESTIVAL, BALKON FESTIVAL, STADSHERBERG

Projectleider Audry Hoemakers: "Op 4 en 5 september vond het Balkon Festival plaats. Met een avondwandeling langs muzikale balkons in de wijk Roombeek en een ochtendwandeling door het centrum. Het publiek vergaapte zich aan verticale dansers op het Balen-gebouw en danste zelf mee tijdens West Side Story op het stadhuisbalkon.

Op 30 oktober kwamen op diverse locaties verhalen van vroeger en nu tot leven tijdens het Van Haag tot Wal Festival. De Stadsherberg kon helaas niet in fysieke vorm doorgaan. Het werd een Stadsherberg aan Huis met serenades en soepverhalen aan de deur en DIY-kerstpakketjes om zelf creatief aan de slag te gaan."

CULTUURMAKELAAR – OLDENZAAL

Cultuurmakelaar Quinta Clason: "Het Oldenzaalse culturele veld bundelde haar krachten tot een succesvolle lobby richting gemeenteraad. Via het LKCA ben ik als cultuurmakelaar nu gecertificeerd trainer Ledenwerving. Met collega's van de Twentse Cultuurverbinding hebben we online, hybride workshops aangeboden. Ook de Oldenzaalse Week van de Amateurkunst was een succes. Een mooie opsteker in donkere tijden."

CULTUURMAKELAAR – ALMELO-TUBBERGEN

Cultuurmakelaar, Minke Bloemhof: "Ik heb me het afgelopen jaar ingezet voor de gemeenten Almelo, Tubbergen en Dinkelland. Juist in deze coronaperiode voelt het zo van betekenis om het culturele veld te begeleiden om je hier samen doorheen te slaan en in te zetten op wat wél kan. Omdenken en alternatieven zoeken. De eerste Week van de Amateurkunst in de gemeente Tubbergen, waar iedereen zich kon laten zien en horen, was een heel mooi lichtpuntje in dit vreemde jaar."

CULTUURCOACH – ENSCHEDE

Cultuurcoach Jacintha Blom: "Ook dit jaar hebben we veel ondersteuning en energie aangewend om verenigingen te ondersteunen rondom Covid-19. Ik heb een pilot Voucherregeling opgestart waarmee verenigingen ondersteund kunnen worden in hun professionalisering door de expertise in te zetten van de talenten en ervaring van de medewerkers van culturele instellingen. Ik ondersteun de ontwikkeling van het platform Cultuur-Netwerk Enschede voor kleine culturele organisaties. Collega Cultuurmakelaar Quinta richtte zich op Sjors Creatief, en samen hebben we de Week van de Amateurkunst gerealiseerd."

Balkon Festival
op Roombeek
Foto: Arianne Doornbos

COMMERCEEL

CONCORDIA SHOP

We hebben ons winkelconcept het afgelopen jaar uitgebreid. Dat maakt onze winkel tot een avontuurlijke, bijzondere plek in de stad waar lokaal design gecombineerd wordt met merken die nergens anders in Enschede te verkrijgen zijn. Omdat we de collectie continu vernieuwen is er voor bezoekers altijd iets unieks te vinden. De samenwerking met Oyfo kunst & techniek heeft geresulteerd in een prachtige, grote winkel in Hengelo waarvoor wij de inkoop verzorgen vanuit dezelfde visie.

KUNSTUITLEEN

In 2022 hopen we de prachtige campagne uit te zetten voor de zakelijke en particuliere markt die afgelopen jaar is ontwikkeld. Hierin staat de toegevoegde waarde van kunst op je werk of kunst voor thuis centraal. Nieuwe inspiratie, meer energie, creativiteit en plezier!

VERHUUR

Dit jaar was het jaar van offertes maken, plannen, verplaatsen en alternatieven bedenken. De sfeer van onze theaterzaal, de filmzalen en de expositieruimte beleef je natuurlijk het beste als je er bent, maar wordt ook goed gevangen bij livestreams. Regelmatig werd de mooie Bonbonnière verhuurd voor bijvoorbeeld een vergadering of opnames voor evenementen die – deels – online werden uitgezonden, zoals de Dutch Innovation Days. De expertise en ervaring van onze technici kwam dit jaar dan ook absoluut in de spotlights te staan. 2021 was het jaar van aanpassingen. 2022 gaan we voor verbindingen en het verdiepen van samenwerkingen.

JAARVERSLAG

CONCORDIA

2021

BEELDDE KUNST

9 EXPOSITIES

11 KUNSTENAARS

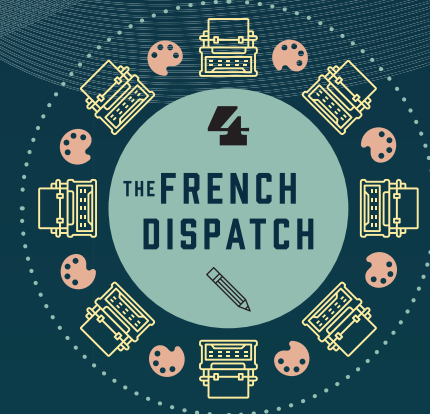
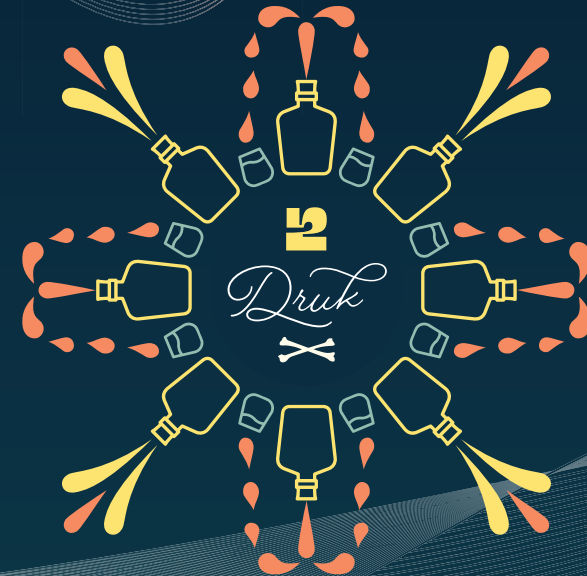
1 KUNSTENAARS-COLLECTIEF

8 netwerkbijeenkomsten voor kunstenaars

De TOP 10

BEST BEZOCHTE FILMS VAN 2021

INLEIDINGEN *
NABESPREKINGEN
38

VERSCHILLENDE
180
FILMS

bezoekers
19.000
(in de zalen
of openlucht)

5.000
kijkers
online

10
NR. 10

MEDEWERKERS
36

STAGIAIRES
10

Personeel

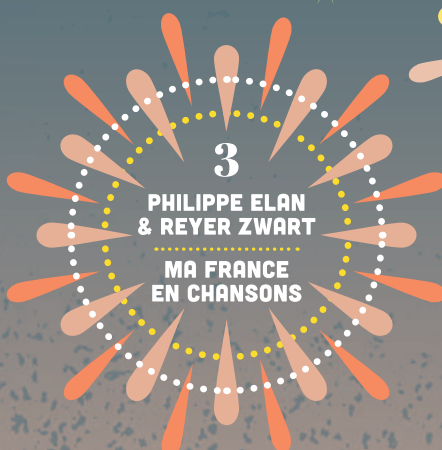
CONCORDIA

De TOP 3
THEATER-
VOORSTELLINGEN
IN DE ZAAL

THEATER ON TOUR
22
OPEN
CALL
INSCHRIJVINGEN

De TOP 3
TICKETS VIA
LIVESTREAM

VOORSTELLINGEN
IN CONCORDIA
65

1.157
livestream
tickets

VOORSTELLINGEN
IN HET VESTZAKTHEATER
29

VRIJWILLIGERS
120

Scan hier
voor het online
jaarverslag

SCAN ME